

УДК 616.8-06-092

Sarbaeva N.K., Malikova A.E.,

Azimova G.A., Kozimzhonova I.F.

Department of Psychiatry, Narcology,

Medical Psychology and with a course of psychotherapy

Andijan State Medical Institute

MENTAL COMPLICATIONS AND PSYCHOGENIC DISORDERS IN COVID-19

Resume: The COVID-19 pandemic, which began in early 2020, combined all the signs of an emergency situation: the high speed and scale of the spread of the disease, high mortality and the presence of risks to the population due to serious damage to health. as well as serious material losses and violations of normal living conditions of people. Studies show that the emotional reactions of the population demonstrate typical stages of responding to natural disasters as the severity of mental disorders gradually increases.

This article provides information about the mental complications of the coronavirus pandemic and the clinical features of mental disorders associated with it.

Keywords: mental disorder, psychogeny, COVID-19, pandemic, mental complications.

Sarbaeva N.K., Malikova A.E.,

Azimova G.A., Kozimjonova I.F.

Psixiatriya, narkologiya kafedrasi,

tibbiy psixologiya va psixoterapiya kursi

Andijon davlat tibbiyot instituti

COVID-19 DAGI RUHIY ASORATLAR VA PSIXOGEN BUZILISHLAR

Annotatsiya: 2020-yil boshida boshlangan COVID-19 pandemiyasi favqulodda holatning barcha belgilarini o'zida mujassam etgan: kasallikning yuqori sur'ati va tarqalish ko'lami, yuqori o'lim darajasi va sog'likka jiddiy zarar yetkazilishi sababli aholi uchun xavflarning mavjudligi. . shuningdek, jiddiy moddiy yo'qotishlar va odamlarning normal yashash sharoitlarini buzish. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, aholining hissiy reaksiyalari tabiiy ofatlarga javob berishning tipik bosqichlarini ko'rsatadi, chunki ruhiy kasalliklarning og'irligi asta-sekin o'sib boradi.

Ushbu maqolada koronavirus pandemiyasining ruhiy asoratlari va u bilan bog'liq ruhiy kasalliklarning klinik xususiyatlari haqida ma'lumot berilgan.

Kalit so'zlar: ruhiy buzilish, psixogeniya, COVID-19, pandemiya, ruhiy asoratlar.

Dolzarblik. So'nggi ikki yil ichida COVID-19 pandemiyasi shu darajaga yetdiki, qasos olish zarurati juda muhim bo'ldi[2]. Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti (JSST) ushbu hodisaga qarshi samarali choralarni izlash va profilaktika strategiyasini ishlab chiqish uchun mutaxassislar tomonidan barcha choralarni ko'rmoqda. koronavirus pandemiyasini muhokama qilish uchun nafaqat epidemiologiya, sog'liqni saqlash, balki amaliy statistika, ma'lumotlarni qayta ishlash, raqamli texnologiyalar va yangi usullarni qo'llash, ijtimoiy va tabiiy fanlar, ommaviy axborot vositalari va jurnalistika sohasidagi tadqiqotlar va boshqa tegishli ilmiy fanlar bo'yicha mutaxassislar taklif qilindi..COVID-19 ning aholining ruhiy farovonligiga bevosita ta'siriga kelsak, ushbu mavzu bo'yicha 3000 dan ortiq maqolalar chop etilgan [3,5].

Rivojlanishning hozirgi bosqichida insoniyat yangi COVID-19 koronavirus infeksiyasi shaklida global muammoga duch keldi. COVID-19 pandemiyasining global iqtisodiyot, ijtimoiy soha va inson salomatligiga ta'siri ko'lami va darajasi hali ham noma'lum[6]. Mutatsiyalarning oldindan aytib

bo'lmaydigan tabiati va virus tarqalish tezligi dunyo hamjamiyatida noaniqlik va vahima keltirib chiqaradi.

Pandemiya jamiyatdagi ustuvorliklarni o'zgartirdi. Infektsion va o'lim holatlarining ko'payishi ko'plab mamlakatlarni keskin choralar ko'rishga majbur qildi, jumladan, to'liq ijtimoiy izolyatsiya, maktabgacha ta'lim muassasalari va turli darajadagi ta'lim muassasalarining yopilishi, bir qator sanoat korxonalarida mehnat munosabatlarining to'xtatilishi va yangi shakllarning joriy etilishi.[4].

Ushbu kasalliklardagi qo'rquv va tashvish noaniqlik va o'ziga ishonchsizlik bilan duch kelgan paytlarda yuzaga kelishi mumkin bo'lgan yoki haqiqiy tahdidlarga stress reaksiyalariga olib keldi [5]. Shunday qilib, odamlar COVID-19 pandemiyasi sharoitida qo'shimcha qo'rquvni boshdan kechirishlari aniq[4].

Koronavirus bilan kasallanishdan doimiy qo'rquv va kundalik hayotimizdagi sezilarli o'zgarishlar inson ruhiyatiga salbiy ta'sirni kuchaytiradi [1,6]. Bu omillarning barchasi hatto sog'lom odamni ham ruhiy muvozanatdan chiqarishi mumkin. Va yuqori asabiy faoliyatda zaif bo'lgan odamlarda bu holat yanada tajovuzkor va tabiiy ravishda ruhiy holatning beqarorlashishiga olib keladi[2,3].

Tadqiqotning maqsadi. Tadqiqotning maqsadi COVID-19 epidemiyasi sharoitida odamlarning turli yosh guruhlaridagi ruhiy asoratlar va psixogen kasalliklarni baholashdir.

Materiallar va tadqiqot usullari. Tadqiqot ob'ekti 56 yoshdan 17 yoshgacha bo'lgan 65 respondent bo'lib, ular 6 yosh guruhiga bo'lingan, ya'ni: 14-17 yosh guruhidagi 25 respondent (1 guruh); 10 — 26-35 yosh (2 guruh); 13-36-45 yosh (3 guruh); 12 yosh-46-55 yosh (4-guruh); 6-56-64 yosh

Tadqiqot natijalari. Tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, COVID-19 epidemiyasining rivojlanishi turli yoshdagi odamlarning psixo-emotsional holatiga sezilarli ta'sir ko'rsatdi. Qabul qilingan profilaktika choralarini barcha

o'rganilgan populyatsiyalarda bir xil bo'lib chiqdi. Respondentlarning epidemiya haqida olgan ma'lumotlari ham xuddi shu manbalardan olingan. Respondentlarning javoblari tahlili infektsiya haqida xabardorlik darajasi va tashvish darajasi ($r = +0,55$), shuningdek, surunkali kasalliklarning mavjudligi va reaktiv va shaxsiy tashvish darajasi ($r = +0,61$; $r = +0,59$) o'rtasidagi to'g'ridan-to'g'ri bog'liqlikni aniqladi.

Anksiyolitik kasalliklar bo'yicha olingan natijalar respondentlarning yosh toifasiga qarab o'ziga xos xususiyatlarni ko'rsatadi. Shunday qilib, RT ning eng past darajasi 36-45 yosh va 65 yoshdan oshgan yosh guruhlarida kuzatiladi, ammo shu bilan birga, xuddi shu guruhlarda RT ning eng yuqori darajasi kuzatiladi. va bu guruhlarda past darajadagi It nol ball bilan chiqdi. Bu respondentlarning ushbu toifasining aqliy va hissiy holatidagi farqlarni etarli darajada ko'rsatadi.

Koronavirus pandemiyasi paytida qo'rquv vahima kasalliklarining ko'payishi epidemiya va keyinchalik infektsiya tarqalish xavfi bilan bog'liq. Bunga epidemiologik vaziyat prognozi, respondentlar hayotining iqtisodiy va ijtimoiy jihatlari to'g'risidagi asosiy ma'lumot manbalaridan qarama-qarshi va xavotirli ma'lumotlar ham yordam beradi.

Anksiyete kasalliklarida jinsga qarab sezilarli farqlar yo'qligi sababli uzoq davom etadigan tashvish respondentlarning erkaklar va ayollar o'rtasidagi ruhiy kasalliklarining kuchayishiga olib keladi deb taxmin qilish mumkin.

COVID-19 epidemiyasining rivojlanishi va tarqalishi davrida ruhiy salomatlik holatining buzilishi odamlarning barcha yosh toifalariga ta'sir qiladi, ammo past va yuqori tashvish buzilishlari 36-45 yosh va 65 yoshdan oshgan yosh guruhiga xosdir.

Xulosa. Shunday qilib, tadqiqotlar va kuzatishlar shuni ko'rsatdiki, covid-19 asab tizimining infektsiyasi kamdan-kam uchraydi va nevrologik kasalliklar infektsiyaning boshida ham, kasallikning o'ziga xos belgilari bo'lmagan taqdirda

ham paydo bo'lishi mumkin. COVID-19 bilan bog'liq nevrologik kasalliklar asab tizimining turli tuzilmalarining klinik ko'rinishlariga ega edi — Markaziy asab tizimi, periferik asab tizimi va kranial nervlar, shuningdek ruhiy kasalliklar.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Бойко О.М., Медведева Т.И., Ениколопов С.Н., Воронцова О.Ю., Казьмина О.Ю. Психологическое состояние людей в период пандемии COVID-19 и мишени психологической работы. Психологические исследования. 2020;13(70):1.

2. Голубева Н.В., Иванов Д.В., Троицкий М.С. Панические расстройства во внутрисемейных отношениях, как последствия воздействия ко-ронавирусной инфекции (обзор литературы) // Вестник новых медицинских технологий. Электронное издание. 2020. №2. Публикация 1 -5.

3. Рассказова Е.И., Леонтьев Д.А., Лебедева А.А. Пандемия как вызов субъективному благополучию: тревога и совладание. Консультативная психология и психотерапия. 2020;28(2):90-108.

4. Atchison C.J., Bowman L., Vrinten C., Redd R., Pristera P., Eaton J.W., Ward H. Perceptions and behavioural responses of the general public during the COVID-19 pandemic: A cross-sectional survey of UK adults. 2020(preprint). London, 2020. 21 p.

5. Mao L., Jin H., Wang M., Hu Yu, Chen Sh., He Q., Chang J., Hong C., Zhou Y., Wang D., Miao X., Li Ya., Hu B. Neurologic Manifestations of Hospitalized Patients With Coronavirus Disease 2019 in Wuhan, China. JAMA Neurology. 2020. no. 77 (6). P. 683-690.

6. Wang D., Hu C., Hu B., Zhu F., Liu X., Zhang J., Wang B., Xiang H., Cheng Z., Xiong Y., Zhao Y., Li Y., Wang X., Peng Z. Clinical Characteristics of 138 Hospitalized Patients With 2019 Novel Coronavirus–Infected Pneumonia in Wuhan, China. JAMA Neurology. 2020. no. 323 (11). P. 1061-1069